

OK VIIDES KÄSKY

- O OPETUKSET, <https://www.gen.fi/o.html>
- OK KATEKISMUS, <https://www.gen.fi/ok.html>
- OK KYMMENEN KÄSKYÄ, <https://www.gen.fi/ok-7-97.html>
- OK Viides käsky
<https://www.gen.fi/ok-45-48.html>

SISÄLLYSLUETTELO

- Tallenteet ja dokumentit
- 45. Miten kuuluu viides käsky?
- 46. Mitä viides käsky tarkoittaa?
- 47. Mitä viidennessä käskyssä kielletään?
 - 47.1 Ruumiin vahingoittaminen
 - 47.1.1 Abortti
 - 47.1.2 Eutanasia
 - 47.2 Sielun eli mielen vahingoittaminen
 - 47.3 Ikuisen hengen vahingoittaminen
- 48. Mihin viides käsky meitä velvoittaa?

TALLENTEET JA DOKUMENTIT

Katekismusvartti 32, Viides käsky 45–46, 2.6.2019 (0.25)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pytybk0a2ipy/>

Youtube-video: <https://youtu.be/fHces2fz3h0>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-45-48.html>

Katekismusvartti 33, Viides käsky 47, 9.6.2019 (0.25)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pa29v3197lnk/>

Youtube-video: <https://youtu.be/lGfKOQDtIQE>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-45-48.html>

Katekismusvartti 34, Viides käsky 47, 16.6.2019 (0.28)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pup0q9bg2dl0/>

Youtube-video: <https://youtu.be/LMXkJFPb-MA>

Tekstitiedostot: <https://www.gen.fi/ok-45-48.html>
<https://www.gen.fi/h7-xjzbl.html>

Muu raamattutunti 15, Abortti 1/2, 9.8.2019 (0.26)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/ph9evikyqcd2/>

Youtube-video: <https://youtu.be/f6B57xwopIk>

Tekstitiedostot: <https://www.gen.fi/ok-45-48.html>

<https://www.gen.fi/or-abortti-on-murhaajan-tyota.html>

Muu raamattutunti 16, Abortti 2/2, 11.8.2019 (0.21)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/p0xl5cdoatbb/>

Youtube-video: https://youtu.be/WnUIh7_Z1mI

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/or-abortti-on-murhaajan-tyota.html>

Muu raamattutunti 17, Eutanasia, 18.8.2019 (0.22)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/p8ket6s0xw7u/>

Youtube-video: <https://youtu.be/uBbv7TxbaoU>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/or-eutanasia.html>

Katekismusvartti 35, Viides käsky 47, 25.8.2019 (0.22)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pzi0zff0fq3/>

Youtube-video: <https://youtu.be/x72l30-0Zqw>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-45-48.html>

Katekismusvartti 36, Viides käsky 48, 1.9.2019 (0.32)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pqc5xusgigt/>

Youtube-video: <https://youtu.be/5WWn2qAG3fg>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-45-48.html>

OR Abortti on murhaajan työtä (Ps. 139:13–19)

<https://www.gen.fi/or-abortti-on-murhaajan-tyota.html>

OR Eutanasia

<https://www.gen.fi/or-eutanasia.html>

OR Paimenvirka (Ef. 4:11)

<https://www.gen.fi/or-paimenvirka.html>

H7 איזבל Izevel (Isebel)

<https://www.gen.fi/h7-xjzbl.html>

45. MITEN KUULUU VIIDES KÄSKY?

Älä tapa.

5 mutta Kainin ja hänen uhrilahjansa puoleen hän ei katsonut. Silloin Kain vihastui kovin, ja hänen hahmonsensa synkistyi.

46. MITÄ VIIDES KÄSKY TARKOITTA?

Meidän tulee pelätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme vahingoita lähimmäistämme ruumiin tai hengen puolesta emmekä pahoita häntä, vaan autamme ja hoivaamme häntä kaikissa vaaroissa ja elämän tarpeissa.

Tällä käskyllä Jumala suojelee sekä meidän että lähimmäisemme henkeä. Se onkin tarpeellista, sillä luonnostamme me olemme taipuvaisia tappamaan.

3 Jonkun ajan kuluttua tapahtui, että Kain toi maan hedelmistä uhrilahjan Herralle;

4 myös Abel toi uhrilahjan laumansa esikoisista, niiden rasvoista. Herra katsoi Abelin ja hänen uhrilahjansa puoleen;

6 Herra sanoi Kainille: "Miksi olet vihastunut, ja miksi hahmosi synkistyy?"

7 Eikö niin: jos teet hyvin, voit kohottaa katseesi; mutta jos et hyvin tee, niin väijyy synti ovelle, ja sen halu on sinuun, mutta hallitse sinä sitä!"

8 Kain sanoi veljellensä Abelille: "Menkäämme kedolle." Heidän kedolla ollessansa Kain karkasi veljensä Abelin kimppuun ja tappoi hänet. (1. Moos. 4:3–8)

19 Sydäimestä lähtevät pahat ajatukset, murhat, aviorikokset, haureudet, varkaudet, väärät todistukset, jumalanpilkaamiset. (Matt. 15:19)

Meillä on lupa tappaa eläimiä saadaksemme ruokaa ja vaatteita. Myös silloin jos eläimet

aiheuttavat meille vahinkoa tai vaaraa, meillä on lupa tappaa ne.

21 Herra Jumala teki Aadamille ja hänen vaimollensa puvut nahasta ja puki ne heidän yllensä. (1. Moos. 3:21)

7 Sitten Abraham riensi karjaan, otti nuoren ja kauniin vasikan ja antoi palvelijalle, joka ryhtyi nopeasti sitä valmistamaan.

8 Hän otti voita ja maitoa sekä vasikan, jonka hän oli valmistuttanut, ja pani ne heidän eteensä; itse hän seisoi heidän luonansa puun alla sillä aikaa, kuin he söivät. (1. Moos. 18:7–8)

28 Jos härkä puskee miehen tai naisen kuoli-aaksi, niin härkä kivitettäköön, älköönkä sen lihaa syötäkö; mutta härän omistaja olkoon vapaa rangaistuksesta.

29 Mutta jos härkä on ennenkin puskenut ja sen isäntää on varoitettu eikä hän ole sitä vartioinut, ja jos se tappaa miehen tai naisen, niin härkä kivitettäköön, ja myös sen isäntä rangaistakoon kuolemalla. (2. Moos. 21:28–29)

Ihmisen tappamiseen meillä ei kuitenkaan ole mitään oikeutta, ei itsemme eikä lähimmäisemme. Itsemurha on synti, sillä meidän elämämme ei ole yksityisomaisuuttamme. Jumala on antanut meille elämän, ja yksin hänellä on oikeus ottaa se meiltä. Tämän hän tekee sairauden tai onnettomuuden kautta.

Murhaaja on jumalallisen pyhyiden tähden surmattava, mutta tämä ei merkitse "jokamiehen oikeutta" lynkkaukseen, vaan ainoastaan laillisella esivallalla on oikeus kuolemantuomion langettamiseen ja täytäntöönpanoon.

6 Joka ihmisen veren vuodattaa, hänen verensä on ihminen vuodattava, sillä Jumala on tehnyt ihmisen Kuvansa kautta. (1. Moos. 9:6)

52 Kaikki, jotka miekkaan tarttavat, ne miekkaan hukkuvat. (Matt. 26:52)

4 [Esivalta] ei miekkaa turhaan kannan, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka pahaa tekee. (Room. 13:4)

Jumalan todellinen pelkääminen ja rakastaminen on oikea motiivi tämän käskyn pitämiseen, ei rangaistuksen pelko.

47. MITÄ VIIDENNESSÄ KÄSKYSSÄ KIELLETÄÄN?

47.1 RUUMIIN VAHINGOITTAMINEN

Me emme saa vahingoittaa lähimmäisemme

- 1. ruumista
- 2. sielua eli pahoittaa hänen mieltään
- 3. henkeä eli estää tai suhtautua välinpitämättömästi hänen iankaikkiseen pelastukseensa

Emme saa tehdä emmekä sanoa mitään sellaista, mikä voi tuhota hänen elämänsä tai lyhentää tai katkeroittaa sitä, emmekä kantaa sydämessämme kaunaa tai vihaa häntä kohtaan.

77) 6 Joka ihmisen veren vuodattaa, hänen verensä on ihminen vuodattava, sillä Jumala on tehnyt ihmisen Kuvansa kautta (eli Kuvassansa, se on Jeesuksessa Kristuksessa, hänen kauttansa). (1. Moos. 9:6)

78) 52 Kaikki, jotka miekkaan tarttavat, ne miekkaan hukkuvat. (Matt. 26:52)

79) [Esivalta] ei miekkaa turhaan kannan, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka pahaa tekee. (Room. 13:4)

80) 19 Älkää itse kostako, rakkaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä kirjoitettu on: "Minun on kosto, minä olen maksava, sanoo Herra." (Room. 12:19)

81) 21 Te olette kuulleet sanotuksi vanhoille: "Älä tapa", ja: "Joka tappaa, se on ansainnut oikeuden tuomion."

22 Mutta minä sanon teille: jokainen, joka vihastuu veljeensä, on ansainnut oikeuden tuomion; ja joka sanoo veljelleen: "Sinä tyhjänpäiväinen", on ansainnut suuren neuvoston tuomion; ja joka sanoo: "Sinä hullu", on ansainnut helvetin tulen. (Matt. 5:21–22)

82) 15 Jokainen, joka vihaa veljeänsä, on murhaaja; ja te tiedätte, ettei kenessäkään murhaajassa ole iankaikkista elämää, joka hänessä pysyisi. (1. Joh. 3:15)

83) 19 Sydäimestä lähtevät pahat ajatukset, murhat, aviorikokset, haureudet, varkaudet, väärät todistukset, jumalanpilkkaukset. (Matt. 15:19)

Lähimmäisen elämää ja terveyttä on suojeltava niin, että huolimattomuudella tai välinpitämättömyydellä emme saata sitä vaaraan.

8 Kun rakennat uuden talon, tee kaide kattosi ympärille, ettet saattaisi verenvikaa taloosi, jos joku sieltä putoaisi. (5. Moos. 22:8)

Joosefin veljet:

18 Kun he kaukaa näkivät hänet ja ennen kuin hän saapui heidän luokseen, pitivät he neuvoa tappaaksensa hänet.

19 He sanoivat toisilleen: "Katso, tuolla tulee se unennäkijä!

20 Tulkaa, tappakaamme nyt hänet ja heittäkäämme hänet johonkin kaivoon ja sanoakaamme: villipeto on hänet syönyt. Saamme pa sitten nähdä, mitä hänen unistaan tulee."

21 Kun Ruuben sen kuuli, tahtoi hän pelastaa hänet heidän käsistään ja sanoi: "Älkäämme lyökö häntä kuoliaaksi."

22 Vielä Ruuben sanoi heille: "Älkää vuodattako verta; heittäkää hänet tähän kaivoon, joka on täällä erämaassa, mutta älkää satuttako kättänne häneen." Hän näet tahtoi pelastaa hänet heidän käsistään, saattaaksensa hänet takaisin isänsä luokse.

23 Kun Joosef sitten tuli veljiensä luo, riisuvat he Joosefilta hänen ihokkaansa, pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan, joka oli hänen yllään,

24 ja ottivat hänet ja heittivät hänet kaivoon; mutta kaivo oli tyhjä, siinä ei ollut vettä. (1. Moos. 37:18–24)

Daavid:

15 Kirjeessä hän kirjoitti näin: "Pankaa Uria eturintaan, kiivaimpaan taisteluun, ja vetäytykää takaisin hänen luotaan, että hänet lyötäisiin kuoliaaksi." (2. Sam. 11:15)

Pietari:

51 Katso, eräs niistä, jotka olivat Jeesuksen kanssa, ojensi kätensä, veti miekkansa ja iski ylimmäisen papin palvelijaa ja sivalsi häneltä pois korvan. (Matt. 26:51)

Jeremian vainoajat:

18 Mutta he sanoivat: "Tulkaa, pitäkäämme neuvoa Jeremiaa vastaan. Sillä ei laki lopu papilta, ei neuvo viisaalta eikä sana profeetalta. Tulkaa, lyökäämme hänet kielellä, älkäämme kuunnelko lainkaan hänen puheitaan." (Jer. 18:18)

Stefanoksen kuulijat:

54 Mutta kun he tämän kuulivat, viilsi se heidän sydäntänsä, ja he kiristelivät hänelle hampaitansa. (Ap. t. 7:54)

Viides käsky kieltää tappamisen. Kiellettyä on riistää jonkun henki, niin kuin Kain surmasi Abelin ja Saul tappoi itsensä, tai järjestää tai käskeä asiat niin, että joku muu tekee "likaisen työn" meidän puolestamme, kuten Daavid ja Herodes tekivät.

4 Saul sanoi aseenkantajallensa: "Paljasta miekkasi ja lävistä sillä minut, etteivät nuo ympärileikkaamattomat tulisi lävistämään minua ja pitämään minua pilkkanaan." Mutta hänen aseenkantajansa ei tahtonut, sillä hän

pelkäsi kovin. Niin Saul itse otti miekan ja heittäytyi siihen. (1. Sam. 31:4)

16 Silloin Herodes, nähtyään, että tietäjät olivat hänet pettäneet, vihastui kovin ja lähetti tappamaan kaikki poikalapset Betlehemistä ja koko sen ympäristöstä, kaksivuotiaat ja nuoremmat, sen mukaan kuin hän oli aikaa tietäjiltä tarkoin tiedustellut. (Matt. 2:16)

Kielto koskee myös "kielellä lyömistä" (Jer. 18:18), kuolemantuomion tuottamista lähimmäiselle väärän todistuksen kautta, niin kuin Isebel teki Nabotille ja ylipapit sekä neuvosto Kristukselle.

Isebel:

8 [Isebel] kirjoitti kirjeen Ahabin nimessä, sinetöi sen hänen sinetillään ja lähetti kirjeen vanhimmille ja ylimyksille, jotka olivat Nabotin kaupungissa ja asuivat siellä hänen kanssaan.

9 Kirjeessä hän kirjoitti näin: "Kuuluttakaa paasto ja asettakaa Nabot istumaan etumaiseksi kansan joukkoon.

10 Asettakaa kaksi kelvotonta miestä istumaan häntä vastapäätä, että he todistaisivat hänestä näin: 'Sinä olet kironnut Jumalaa ja kuningasta.' Viekää hänet sitten ulos ja kivitäkää hänet kuoliaaksi."

H7 אִזְבֵּל Izevel (Isebel)
<https://www.gen.fi/h7-xjzbl.html>

Jeesuksen vastustajat:

59 Mutta ylipapit ja koko neuvosto etsivät väärää todistusta Jeesusta vastaan tappaaksensa hänet,

60 mutta eivät löytäneet, vaikka monta väärää todistajaa oli tullut esille. Mutta vihdoinkin tuli kaksi. (Matt. 26:59–60)

47.1.1 ABORTTI

Elävä, mutta vielä syntymätön lapsi on sikiämishetkestään alkaen Jumalan edessä persoona, Jumalan Kuvan eli Jeesuksen kautta luotu ikuisuusolento. Abortti riistää ihmishengen. Sen

tekeminen ei kuulu ihmisen moraalisen valinnan vapauden piiriin. Abortti on perusteltu ja oikein ainoastaan silloin, kun raskauden jatkuminen tuottaisi lääketieteellisesti arvioiden kuoleman niin äidille kuin lapsellekin.

5 Jo ennen kuin minä valmistin sinut äidin kohdussa, minä sinut tunsin, ja ennen kuin sinä äidistä synnyit, minä sinut pyhitin. (Jer. 1:5)

16 Sinun silmäsi näkivät minut jo idussani. Minun päiväni olivat määrättyt ja kirjoitetut kaikki sinun kirjaasi, ennen kuin ainoatakaan niistä oli tullut. (Ps. 139:16)

OR Abortti on murhaajan työtä (Ps. 139:13–19)
<https://www.gen.fi/or-abortti-on-murhaajan-tyota.html>

47.1.2 EUTANASIA

OR Eutanasia
<https://www.gen.fi/or-eutanasia.html>

47.2 SIELUN ELI MIELEN VAHINGOITTAMINEN

Emme saa pahoittaa lähimmäisemme mieltä loukkaamalla hänen tunteitaan, aiheuttamalla hänelle huolta, murhetta ja ahdistusta tai katkeoittamalla hänen elämäänsä.

8 Niin Egyptiin tuli uusi kuningas, joka ei Joosefista mitään tiennyt.

9 Tämä sanoi kansalleen: "Katso, israelilaisen kansa on suurempi ja väkevämpi kuin me.

10 Tulkaa, menetelkäämme siis viisaasti heitä kohtaan, että he eivät lisääntyisi eivätkä, jos sota syttyisi, liittyisi vihollisiimme ja sotisi meitä vastaan ja lähtisi maasta pois."

11 Niin heille asetettiin työnjohtajia rasittamaan heitä raskaalla työllä. Heidän täytyi rakentaa faraolle varastokaupungit Pitom ja Ramses.

12 Mutta mitä enemmän kansaa rasitettiin, sitä enemmän se lisääntyi ja levisi, niin että israelilaisia ruvettiin pelkäämään.

13 Niin egyptiläiset pitivät israelilaisia orjatyössä väkivalloin

14 ja katkeroittivat heidän elämänsä kovalla laasti- ja tiililyöllä ja kaikenlaisella maatyöllä, kaikenlaisella työllä, jota he teettivät heillä väkivalloin. (2. Moos. 1:8–14)

31 Niin he ottivat Joosefin puvun, teurastivat vuohipukin ja kastoivat puvun vereen.

32 Sitten he lähettivät tuon pitkäliepeisen, hihallisen puvun kotiin isälleen ja sanoivat: "Tämän me löysimme: Tarkasta, onko se poikasi puku vai ei."

33 Tarkastettuaan sen hän sanoi: "Tämä on minun poikani puku. Villipeto on hänet syönyt. Totisesti, Joosef on raadeltu kuoliaaksi."

34 Jaakob repäisi vaatteensa, pani säkin vyötäisilleen ja suri poikaansa pitkät ajat.

35 Kaikki hänen poikansa ja tyttärensä kävivät häntä lohduttamaan, mutta hän ei huolinnut lohdutuksesta, vaan sanoi: "Murehtien minä menen tuonelaan poikani luokse." Ja hänen isänsä itki häntä. (1. Moos. 37:31–35)

Lapset pahoittavat usein vanhempiensa mieltä aiheuttamalla näille murhetta. Meidän ei pidä pahoittaa omaakaan mieltämme ylettömällä työnteolla ja murehtimisella, laiminlyömällä huolenpidon omasta ruumiistamme tai heittäytymällä vahingollisten tapojen harjoittamiseen.

47.3 IKUISEN HENGEN VAHINGOITAMINEN

Viides käsky kieltää meitä myös vahingoittamasta lähimmäisemme ikuista henkeä, jota voidaan kutsua myös ihmisen kuolemattomaksi sieluksi.

Ensinnäkin se tarkoittaa sitä, että emme opeta harhaoppeja tai omalla esimerkillämme vieroita uskovia Kristuksesta.

6 Mutta joka viettelee yhden näistä pienistä, jotka uskovat minuun, sen olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen. (Matt. 18:6)

24 Sillä väärää kristuksia ja väärää profeettoja nousee, ja he tekevät suuria tunnustekoja ja ihmeitä, niin että eksyttävät, jos mahdollista, valitutkin. (Matt. 24:24)

8 Sillä jos Joosua olisi saattanut heidät lepoon, niin hän ei puhuisi toisesta, sen jälkeisestä päivästä.

9 Niin on Jumalan kansalle sapatinlepo varmasti tuleva.

10 Sillä joka on päässyt hänen lepoonsa, on saanut levon teoistaan, hänkin, niin kuin Jumala omista teoistansa.

11 Ahkeroikaamme siis päästä siihen lepoon, ettei kukaan lankeaisi seuraamaan samaa tottelemattomuuden esimerkkiä. (Hepr. 4:8–11)

Toiseksi ikuisesta hengestä huolta pitäminen tarkoittaa sitä, että seurakunnan opetusvastuuseen kutsutut hoitavat virkaansa vastuullisesti ja ahkerasti.

20 – – kuinka minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille sitä, mikä hyödyllistä on, ja opettamasta teitä sekä julkisesti että huonehuoneelta. – –

27 Sillä minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille kaikkea Jumalan tahtoa.

28 Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Herran seurakuntaa, jonka hän omalla verellensä on itselleen ansainnut.

29 Minä tiedän, että minun lähtöni jälkeen teidän keskuuteenne tulee julmia susia, jotka eivät laumaa säästä,

30 ja teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka väärää puhetta puhuvat, vetääkseen opetuslapset mukaansa. (Ap. t. 20:20, 27–30)

OR Paimenvirka (Ef. 4:11)

<https://www.gen.fi/or-paimenvirka.html>

48. MIHIN VIIDES KÄSKY MEITÄ VELVOITTA?

Viides käsky velvoittaa meitä siihen, että autamme ja hoivaamme lähimmäistämme kaikissa vaaroissa ja elämän tarpeissa. Elämän tarpeet tarkoittavat sairautta, nälkää, janoa, yösijan puu-

tetta, köyhyyttä yms. Lähimmäistä on myös suojeltava kaikilta häntä uhkaavilta vaaroilta. Lähimmäisen auttamiskäskyä ei noudattanut sen enempää laupiaan samarialaisen edellä kulkenut pappi kuin leeviläinenkään. Viides käsky kehoittaa meitä aktiiviseen toimintaan: Autamme lähimmäistämme, torjumme vaaran, autamme hänet eroon hänen vaikeuksistaan.

84) 7 murrat leipäsi nälkäiselle ja viet kurjat kulkijat kotiisi, ja kun näet alastoman, vaateetat hänet, etkä kätkeydy siltä, joka on omaa lihaasi? (Jes. 58:7)

"-- etkä kätkeydy siltä, joka on omaa lihaasi" (Jes. 58:7) avautuu moneen suuntaan. Ensinnäkin se tarkoittaa tekstiyhteydessään sitä, että emme karttele apua tarvitsevaa lähimmäistämme. Toiseksi se tarkoittaa sielun ja ruumiin yhteyttä aviopuolisoos. Ja kolmanneksi kohdassa on salatusti läsnä yhteys Vapahtajaamme, joka tuli veljeksemme, syntyi samaan ihmislihaan, kuin missä me elämme. Hän yhdisti meidät pyhässä kasteessa Jumalan sanan ja Pyhän Hengen voimasta itseensä niin, että olemme yksi hengellinen ruumis. Ehtoollispöydässä hän antaa itsensä, lihansa, meille syötäväksi.

85) 20 Vaan "jos vihamiehelläsi on nälkä, ruoki häntä, jos hänellä on jano, juota häntä, sillä näin tehden sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle." (Room. 12:20)

"Tuliset hiilet" vihamiehen pään päällä tarkoittavat erityisesti häpeäntuntoa, joka tuohon vihamiehen nousee hänen saadessaan vihaamallaan apua. Tällaiset ystävyyden teot, jos ne on tehty Herran tähden, Kristus lukee itselleen tehdyiksi.

40 Niin Kuningas vastaa ja sanoo heille: "Totisesti minä sanon teille: Kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle." (Matt. 25:40)

Lähimmäisen hoivaaminen tarkoittaa sitä, että olemme ja toimimme häntä kohtaan kuin tosi ystävä ainakin. Emme ainoastaan auta häntä hänen välittömästä ahdingostaan, vaan tuemme

häntä myös eteenpäin, niin että hänen tilansa voisi parantua. Niinhän laupias samarialainenkin teki.

Viides käsky määrää meitä olemaan pitkämielisiä ja anteeksiantavaisia lähimmäistämme kohtaan. Se ohjaa meitä olemaan sydäntämme myönten armollisia, niin että meillä on todellista sääliä ja aitoa myötätuntoa lähimmäistämme kohtaan. Oikea lähimmäisenrakkaus on sitä, että tunnemme hänen hätänsä sydämessämme kuin oman hätämme.

Viides käsky täytetään siten, että ollaan pitkämielisiä, ystävällisiä sanoissamme ja teoissamme lähimmäistämme kohtaan, kärsivällisiä, hyväntahtoisia, vaikeasti ärsytettävissä ja suututettavissa olevia; anteeksiantavaisia, aina valmiita sopimaan ja tekemään rauhan vastustajiemme kanssa.

86) 5 Autuaita ovat hiljaiset, sillä he saavat maan periä. --

7 Autuaita ovat laupiaat, sillä he saavat laupeuden. --

9 Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heitä tullaan kutsumaan Jumalan lapsiksi. (Matt. 5:5, 7, 9)

87) 25 Suostu pian sopimaan riitapuolesi kanssa, niin kauan kuin vielä olet hänen kanssaan tiellä, ettei riitapuolesi vetäisi sinua tuomarin eteen ja tuomari antaisi sinua oikeudenpalvelijalle, ja ettei sinua pantaisi vankeuteen. (Matt. 5:25)

25 Kun te seisotte ja rukoulette, niin antakaa anteeksi, jos kenellä teistä on jotakin toistansa vastaan, että myös teidän Isänne, joka on taivaissa, antaisi teille anteeksi teidän rikkomuksenne. (Mark. 11:25)

Raamatunkertomuksia:

Abraham

11 He ottivat Sodomasta ja Gomorrasta kaiken tavaran ja kaikki ruokavarat ja menivät matkaansa.

12 Lähtiessään he ottivat mukaansa myös Lootin, Abramin veljenpojan, ja hänen omaisuutensa, hän näet asui Sodomassa.

13 Mutta eräs pakolainen tuli ja ilmoitti siitä Abramille, heprealaiselle. Hän asui amorilaisen Mamren, Eskolin ja Anerin veljen, tammistossa. He olivat Abramin liittolaisia.

14 Kun Abram kuuli, että hänen sukulaisensa oli otettu vangiksi, aseisti hän luotettavimmat palvelijansa, jotka olivat hänen kodissaan syntyneet, 318 miestä, ja ajoi vihollisia takaa aina Daniin saakka.

15 Hän jakoi väkensä ja hyökkäsi palvelijoi-
neen yöllä vihollisten kimppuun ja voitti heidät ja ajoi heitä takaa aina Hobaan saakka, joka on Damaskosta pohjoiseen.

16 Hän toi takaisin kaiken tavaran, myös sukulaisensa Lootin ja hänen tavaransa hän toi takaisin, niin myös vaimot ja muun väen. (1. Moos. 14:11–16)

Daavid

5 Niin Daavid nousi ja meni siihen paikkaan, johon Saul oli leiriytynyt; ja Daavid näki, missä paikassa Saul ja hänen sotapäällikkönsä Abner, Nerin poika, makasivat. Saul näet makasi leirissä, ja väki oli asettunut hänen ympärilleen.

6 Daavid puhui heettiläiselle Ahimelekille ja Abisaille, Serujan pojalle, Joabin veljelle, ja sanoi: "Kuka lähtee minun kanssani Saulin luokse leiriin?" Abisai vastasi: "Minä lähden sinun kanssasi."

7 Niin Daavid ja Abisai menivät yöllä väen luo ja näkivät, että Saul makasi ja nukkui leirissä, ja hänen keihäänsä oli pistettynä maahan hänen päänsä viereen. Mutta Abner ja väki makasivat hänen ympärillensä.

8 Abisai sanoi Daavidille: "Jumala on tänä päivänä antanut vihamieheni sinun käsiisi. Salli nyt minun keihästää hänet maahan; yksi isku vain, toista ei tarvita."

9 Mutta Daavid vastasi Abisaille: "Älä surmaa häntä. Sillä kuka on rankaisematta satuttanut kätensä Herran voideltuun?"

10 Daavid sanoi vielä: "Niin totta kuin Herra elää: Herra itse lyö hänet, tai hänen kuolinpäivänsä tulee, tai hän menee sotaan ja tuhoutuu siellä."

11 Mutta minä en satuta kättäni Herran voideltuun. Pois se, Herra varjelkoon! Vaan ota nyt keihäs hänen päänsä vierestä ja vesiastia, ja sitten menemme." (1. Sam. 26:5–11)

Laupias samarialainen

29 Mutta hän tahtoi näyttää olevansa vanhurskas ja sanoi Jeesukselle: "Kuka sitten on minun lähimmäiseni?"

30 Jeesus vastasi ja sanoi: "Eräs mies vaelsi Jerusalemita alas Jerikoon ja joutui ryöväreiden käsiin, jotka riisuivat hänet alasti ja löivät haavoille ja menivät pois jättäen hänet puolikuolleeksi."

31 Niin vaelsi sattumalta eräs pappi sitä tietä ja näki hänet ja meni ohitse.

32 Samoin leeviläinenkin: Kun hän tuli sille paikalle ja näki hänet, meni hän ohitse.

33 Mutta kun eräs samarialainen, joka matkusti sitä tietä, tuli hänen kohdalleen ja näki hänet, niin hän armahti häntä.

34 Hän meni hänen luokseen ja satoi hänen haavansa ja vuodatti niihin öljyä ja viiniä, pani hänet juhtansa selkään ja vei hänet majataloon ja hoiti häntä.

35 Seuraavana aamuna hän otti esiin kaksi denaaria ja antoi majatalon isännälle ja sanoi: "Hoida häntä, ja mitä sinulta lisää kuluu, sen minä palatessani sinulle maksan." (? 10:29–35)

Viimeinen tuomio

31 Mutta kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan ja kaikki enkelit hänen kanssaan, silloin hän istuu kirkkautensa valtaistuimelle.

32 Hänen eteensä kootaan kaikki kansat, ja hän erottaa toiset toisista, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista.

33 Hän asettaa lampaat oikealle puolelleen mutta vuohet vasemmalle.

34 Silloin Kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: "Tulkaa, minun Isäni siunatut, ja omistakaa se valtakunta, joka on ollut teille valmistettuna maailman perustamisesta asti.

35 Sillä minun oli nälkä, ja te annoitte minulle syödä; minun oli jano, ja te annoitte minulle juoda; minä olin outo, ja te otitte minut huoneeseenne;

36 minä olin alaston, ja te vaatetitte minut; minä sairastin, ja te kävitte minua katsomassa; minä olin vankeudessa, ja te tulitte minun luokseni."

37 Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle sanoen: "Herra, milloin me näimme sinut nälkäisenä ja ruokimme sinua, tai janoisena ja annoimme sinulle juoda?"

38 Milloin me näimme sinut outona ja otimme sinut huoneeseemme, tai alastomana ja vaatetimme sinut?

39 Milloin me näimme sinun sairastavan tai olevan vankeudessa ja tulimme sinun luoksesi?"

40 Niin Kuningas vastaa ja sanoo heille: "Totisesti minä sanon teille: Kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle."

41 Sitten hän myös sanoo vasemmalla puolellaan oleville: "Menkää pois minun luotani, te kirotut, siihen ikuiseen tuleen, joka on valmistettu perkeleelle ja hänen enkeleillensä.

42 Sillä minun oli nälkä, ja te ette antaneet minulle syödä; minun oli jano, ja te ette antaneet minulle juoda;

43 minä olin outo, ja te ette ottaneet minua huoneeseenne; minä olin alaston, ja te ette vaatettaneet minua; sairaana ja vankeudessa, ja te ette käyneet minua katsomassa."

44 Silloin hekin vastaavat sanoen: "Herra, milloin me näimme sinut nälkäisenä tai janoisena tai outona tai alastomana tai sairaana tai vankeudessa, emmekä sinua palvelleet?"

45 Silloin hän vastaa heille ja sanoo: "Totisesti minä sanon teille: Kaiken, minkä olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle."

46 Ja nämä menevät pois iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään." (Matt. 25:31–46)

Voimme rikkoa viidennen käskyn niin teoilla kuin sanoilla tai myös tekemättä jättämisellä tai huolimattomuudella.

8 Kun rakennat uuden talon, tee kaide kattosi ympärille, ettet saattaisi verenvikaa taloosi, jos joku sieltä putoaisi. (5. Moos. 22:8)

Myös sydämemme ajatukset rikkovat tämän käskyn:

- halveksimme lähimmäistämme
- toivomme hänelle jotain ruumiillista vahinkoa tai vammaa
- suutemme tai raivostumme hänelle epäoikeutetusti
- katkeroidumme häntä kohtaan sydämessämme
- vihaamme häntä

19 Te tiedätte sen, rakkaat veljeni. Mutta olkoon jokainen ihminen nopea kuulemaan, hidas puhumaan, hidas vihaan;

20 sillä miehen viha ei tee sitä, mikä on oikein Jumalan edessä. (Jaak. 1:19–20)

54 Mutta kun he tämän kuulivat, viilsi se heidän sydäntänsä, ja he kiristelivät hänelle hampaitansa. (Ap. t. 7:54)

On olemassa oikeudenmukaista vihastumista, mutta se ei saa johtaa lähimmäisen tarkoitukseksi vahingoittamiseen teoilla, sanoilla tai ajatuksilla. Vanhurskas vihastuminen tulee käsitellä rakentavasti keskustellen ja tarvittaessa ojentaen, ensisijaisesti saman päivän aikana.

26 "Vihastukaa, mutta älkää syntiä tehkö." Älkää antako auringon laskea vihanne yli, 27 älkääkä antako perkeleelle sijaa. (Ef. 4:26–27)

Kun olemme kärsineet vääryyttä, niin itse emme saa kostaa, vaan meidän on annettava sijaa eli tilaa Jumalan vihalle, joka maksaa pahalle palkansa.

19 Älkää itse kostako, rakkaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä kirjoitettu on: "Minun on kosto, minä olen maksava, sanoo Herra." (Room. 12:19)

9 Älkää kostako pahaa pahalla, älkää herjautta herjauksella, vaan päinvastoin siunatkaa. Sillä siihen teidät on kutsuttu, että siunauksen perisitte. (1. Piet. 3:9)